

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до лабораторного заняття «Оцінка індивідуальних якостей
особистості, що впливають на психологію безпеки людини»
з дисципліни
«Безпека життєдіяльності фахівця з основами охорони праці»
для студентів усіх спеціальностей та форм навчання

Методичні вказівки до лабораторного заняття «Оцінка індивідуальних якостей особистості, що впливають на психологію безпеки людини» з дисципліни «Безпека життєдіяльності фахівця з основами охорони праці» : для студентів усіх спеціальностей та форм навчання. / Укл.: О.В. Коробко, Ю.І. Троян - Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 20 с.

Укладачі: О.В. Коробко, ст.викладач
Ю. І. Троян, асистент

Рецензент: Ю.В.Якімцов, доцент, к.т.н.

Відповідальний за випуск: Ю. І. Троян, асистент

Затверджено
на засіданні кафедри «Охорони праці і
навколишнього середовища»
Протокол № 06 від 25.01.2021 р.

Рекомендовано до видання
НМК Факультету будівництва,
архітектури та дизайну
Протокол № 04 від 04.03.2021 р.

ЗМІСТ

1. Мета заняття	4
2. Загальні відомості	4
3. Опис етапів тестування	7
3.1 Організація тестування	7
3.2 Тест I. Оцінка схильності до ризику (R)	7
3.3 Тест II. Оцінка мотивації до успіху (Mu)	9
3.4 Тест III. Оцінка мотивації до самозахисту (Mc).....	11
3.5 Тест IV. Інструментальне дослідження індивідуальних психологічних якостей людини	13
4. Контрольні питання	13
5. Матеріали, прилади, обладнання	14
6. Вказівки з техніки безпеки	14
7. Порядок проведення лабораторного заняття	14
8. Зміст звіту	18
9. Рекомендована література	18
Додаток А – Зразок титульного аркуша до звіту з лабораторного заняття	19
Додаток Б	20

1 МЕТА ЗАНЯТТЯ

Виявити індивідуальні психологічні якості, що визначають психологічну захищеність особистості; виявити відмінності даних якостей для груп людей.

2 ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Проблеми аварійності і травматизму на сучасних виробництвах неможливо вирішити тільки інженерними методами. В основі аварійності і травматизму часто лежать не тільки інженерно-конструкторські дефекти, а також і організаційно-психологічні причини.

Психологія безпеки являє собою застосування психологічних знань для забезпечення безпеки діяльності людини. Одними з основних понять психології безпеки є індивідуальні психологічні якості, що визначають психологічну захищеність індивідуума.

До таких якостей відносяться:

- схильність особистості до ризику (R_i);
- мотивація (орієнтація) особистості до успіху - досягненню мети (M_u);
- мотивація особистості до самозахисту тобто уникнення невдачі (M_c).

Схильність до ризику як риса особистості виражає прагнення людини наражатися на небезпеку, отримуючи при цьому гострі переживання і відчуття. Виразність схильності до ризику пов'язана з поєднанням таких індивідуальних особливостей, як *імпульсивність, екстраверсія, емоційна стабільність, ставлення до комфорту, тривожність, екстернальність* та ін. Мірою схильності до ризику може служити ризикованість, що розуміється як властивість пізнавальних стратегій, способів виходу з ситуацій невизначеності.

Мотивація до успіху – це сукупність цілей, потреб і мотивів, які стимулюють людину прагнути до досягнення нею цілей у всіх сферах життєдіяльності і бути активною в їх досягненні, це не тільки мотиви досягнення (*стійкі атрибути особистості*), але і ситуативні фактори (*цінність, імовірність досягнення успіху, складність завдання тощо*).

Мотив досягнення виявляється в багатьох ситуаціях, коли людина прагне досягати високих цілей.

Мотивація до самозахисту – прагнення особистості, що спрямоване на досягнення індивідуальної стійкості у взаємовідношенні зі середовищем перебування та відповідає вимогам уникнення небезпеки для безпечної діяльності.

Для оцінки психологічної захищеності людини використовують спеціальні інструментальні дослідження із застосуванням різного роду пристроїв, а також психологічні тести, сутність яких полягає в тому, що людина, яка тестується, відповідає на питання спеціально розроблених листів-тестів. Внаслідок тестування можна кількісно (в умовних одиницях) оцінити схильність індивідуума до ризику R_1 , мотивацію до успіху M_u та мотивацію до самозахисту M_c .

Таким чином визначаються стійкі мотиваційні характеристики людини, її загальна психологічна спрямованість. Однак, завдяки вольовим зусиллям, саморегуляції або зовнішнім обставинам кількісна оцінка мотивації поведінки у однієї й тієї ж людини в різні моменти часу може змінюватися. Тому кажуть не про загальну мотивацію особистості, а про мотивацію до досягнення успіху M_u і мотивацію до самозахисту M_c в даний момент часу.

Основні результати психологічних досліджень показали:

– По схильності до ризику R можна виділити дві групи людей, для яких виконується співвідношення $R_1 > R_2$. До першої групи відносяться люди з більш збудливою нервовою системою і підвищеною схильністю до ризику, до другої - навпаки.

– Залежність успішності дій U від мотивації до успіху M_u ($U = f(M_u)$) або мотивації до самозахисту M_c ($U = f(M_c)$) описується кривими з явно вираженим максимумом (рис.1).

– Для людей, схильних до ризику, характерна більш висока успішність дій, ніж для людей не схильних до ризику, криві I (1 група) лежать вище кривих II (2 група).

– Успішність дій в залежності від мотивації до успіху (рис.1а) досягає максимума на кривих I і II при близьких значеннях M_{u1} і M_{u2} .

– Максимальна успішність дій людей другої групи (не схильних до ризику) спостерігається при більш високій мотивації до самозахисту, ніж у першої групи (рис.1б, $M_{c2} > M_{c1}$).

Дослідження дозволяють зробити важливий висновок: кращі результати в умовах фізичної небезпеки досягаються тоді, коли люди діють у відповідності з властивою їм психологічному типу мотивацією. Ті, хто не схильні ризикувати (2 група), краще діють тоді, коли

мотивація до самозахисту висока, але не перевищує деякого критичного значення Mc_2 . Ті, хто схильні до ризику (*I група*), отримують кращі результати при низькій мотивації до самозахисту, але не менше деякого критичного значення Mc_1 .

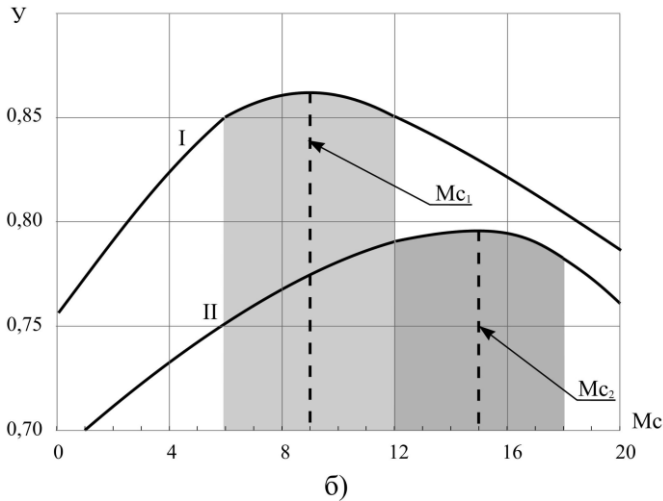
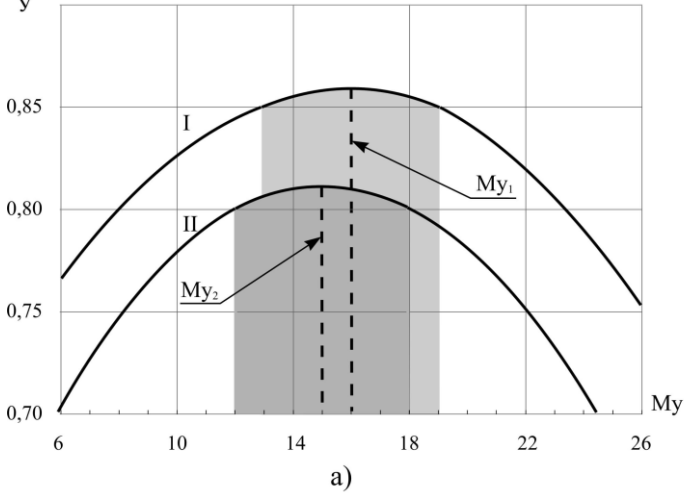

Рисунок 2.1 - Графіки залежності успішності дій (U) людей схильних (крива I) і не схильних (крива II) до ризику від мотивації до успіху My (а) та мотивації до самозахисту Mc (б)

Таким чином, мотивація до самозахисту людей з меншою схильністю до ризику (*2 група*) не може розглядатися як негативна якість по відношенню до діяльності. У людей такого психологічного типу посилення мотивації до самозахисту сприяє підвищенню психологічної захищеності в умовах фізичної небезпеки. Крім того, у людей другої групи краще працює саморегуляція, що дозволяє поліпшити результати в процесі діяльності.

3 ОПИС ЕТАПІВ ТЕСТУВАННЯ

3.1 Організація тестування

Для оцінки індивідуальних психологічних якостей людини у цьому лабораторному занятті використані спеціально розроблені опитувачі Т.Елерса, що знайшли широке застосування в наукових дослідженнях.

З метою визначення схильності людини до ризику, мотивації до успіху і мотивації до самозахисту в роботі пропонується відповідно три тести.

Основними вимогами при роботі з тестами є:

- відповідати на питання тестів необхідно щиро і досить швидко, не замислюючись над кожним з питань;
- на обдумування відповіді на одне питання повинно йти не більше 7 секунд і 4-5 хвилин загалом на один тест;
- перед тим, як відповідати на питання тесту, потрібно чітко зрозуміти варіанти приведених відповідей для кожного з тестів.

3.2 Тест І. Оцінка схильності до ризику (*R*)

Для виконання тесту І необхідно накреслити табл. 3.1, ознайомитися з варіантами відповідей на тест І і, відповідаючи на питання тесту І, заповнити табл. 3.1, проставляючи умовні бали (від 1 до 5) під відповідним номером питання.

Таблиця 3.1 – Результати оцінки схильності до ризику

№ питання	1	2	...	24	25	$\sum n$	<i>Ri</i>
Умовний бал							

Варіанти відповідей на питання тесту I:

<i>Так</i>	-	5
<i>Більше так, ніж ні</i>	-	4
<i>Важко сказати</i>	-	3
<i>Більше ні, ніж так</i>	-	2
<i>Ні</i>	-	1

Середнє значення кількісної оцінки схильності до ризику $R_{cp} = 3$

Питання тесту I

- 1 Перевищили б Ви встановлену швидкість, щоб швидше надати необхідну медичну допомогу тяжкохворій людині?
- 2 погодилися б Ви заради доброго заробітку брати участь в небезпечній і тривалій експедиції?
- 3 Стали б Ви на шляху втікаючого небезпечного злочинця?
- 4 Чи змогли б Ви їхати на підніжці товарного вагона при швидкості більше за 100 км/год.?
- 5 Чи можете Ви наступного дня після безсонної ночі нормально працювати?
- 6 Стали б Ви першим переходити убрід дуже холодну річку?
- 7 Позичили б Ви другові велику суму грошей, будучи не зовсім упевненим, що він зможе повернути Вам ці гроші?
- 8 Увійшли б Ви разом з приборкувачем в клітку з левами при його запевненні, що це безпечно?
- 9 Чи змогли б Ви під керівництвом іншої особи залізи на високу фабричну трубу?
- 10 Чи змогли б Ви без тренування керувати самостійно парусним човном?
- 11 Ризикнули б Ви схопити за вуздечку коня, що біжить?
- 12 Чи змогли б Ви після тяжкої праці їхати на велосипеді?
- 13 Чи змогли б Ви здійснити стрибок з парашутом?
- 14 Чи змогли б Ви, при необхідності, проїхати без квитка від Харкова до Києва?

15 Чи змогли б Ви здійснити автотурне, якби за кермом сидів Ваш знайомий, який зовсім недавно був у важкому дорожньому випадку?

16 Чи змогли б Ви з 10-метрової висоти стрибнути на тент пожежної команди?

17 Чи змогли б Ви, щоб позбутися затяжної хвороби з постільним режимом, піти на небезпечну для життя операцію?

18 Чи змогли б Ви зістрибнути з підніжки товарного вагона, який їде з швидкістю 50 км/год.?

19 Чи змогли б Ви разом з сімома іншими людьми піднятися на ліфті, розрахованому тільки на п'ять чоловік?

20 Чи змогли б Ви за велику грошову винагороду перейти із зав'язаними очима поживлене вуличне перехрестя?

21 Взялися б Ви за небезпечну для життя роботу, якби за неї добре платили?

22 Чи змогли б Ви після безсонної ночі виконувати важливі для Вас обчислення?

23 Чи змогли б Ви по вказівці Вашого начальника взятися за високовольтний провідник, якби він запевнив Вас, що провідник знеструмлений?

24 Чи змогли б Ви після деяких попередніх пояснень керувати вертольотом?

25 Чи змогли б Ви, маючи квиток, але без грошей і продуктів, зробити поїздку на велику відстань?

3.3 Тест II. Оцінка мотивації до успіху (Му)

Для виконання тесту II необхідно накреслити табл. 3.2, ознайомитися з варіантами запитань тесту II і, відповідаючи на них, заповнити табл. 3.2, проставляючи знак «+» на одному з вибраних варіантів відповіді (*Так, Ні*) для відповідного питання тесту II.

Таблиця 3.2 – Результати оцінки мотивації до успіху

№ питання	Варіанти відповідей на питання теста	
	Так	Ні
1	+	
2		+
...		
32		

Примітка. У таблиці, як приклад, на перше питання вибрана відповідь «Так», а на друге - «Ні».

Питання тесту II

- 1 Я легко гарячкую, коли помічаю, що не можу на всі 100 % виконати завдання.
- 2 Коли я працюю, це виглядає так, начебто я ставлю усе для здобуття успіху.
- 3 Коли виникає проблемна ситуація, я частіше за все ухвалюю рішення одним з останніх.
- 4 Коли у мене два дні підряд немає справ, я втрачаю спокій.
- 5 У деякі дні мої успіхи нижче середніх.
- 6 По відношенню до себе я більш суворий, ніж по відношенню до інших.
- 7 Я більш доброзичливий, ніж інші.
- 8 Коли я відмовляюся від важкого завдання, я потім суворо засуджую себе, оскільки знаю, що в ньому б я досяг успіху.
- 9 У процесі праці я потребує невелику паузу для відпочинку.
- 10 Мене більше приваблює інша робота, ніж та, якою я зайнятий.
- 11 Догана стимулює мене сильніше, ніж похвала.
- 12 Я знаю, що мої товариші вважають мене діловою людиною.
- 13 Перешкоди роблять мої рішення ще більш твердими.
- 14 У мене легко пробудити честолюбство.
- 15 Коли я працюю без натхнення, це, як правило, помітно.
- 16 Іноді я відкладаю те, що повинен був зробити негайно.
- 17 Треба покладатися тільки на самого себе.
- 18 У житті мало речей більш важливих, ніж гроші.

- 19 Я менш честолюбний, ніж інші.
- 20 У кінці відпустки я звичайно радію, що скоро вийду на роботу.
- 21 Коли я прихильний до роботи, я роблю її краще і більш кваліфіковано, ніж інші.
- 22 Мені простіше і легше спілкуватися з людьми, які можуть наполегливо працювати.
- 23 Коли у мене немає справ, я відчуваю, що мені не по собі.
- 24 Мені доводиться виконувати відповідальну роботу частіше, ніж іншим.
- 25 Коли мені доводиться ухвалювати рішення, я стараюся робити це якнайкраще.
- 26 Мої друзі іноді вважають мене лінивим.
- 27 Мої успіхи в якійсь мірі залежать від моїх товаришів.
- 28 Як правило, я звертаю мало уваги на свої досягнення.
- 29 Коли я працюю разом з іншими, моя робота дає більші результати, ніж робота інших.
- 30 Багато за що я беруся, я не доводжу до кінця.
- 31 Я заздрю людям, які не дуже завантажені роботою.
- 32 Коли я впевнений, що стою на правильному шляху, для доказу своєї правоти я іду на крайні заходи.

3.4 Тест III. Оцінка мотивації до самозахисту (Mc)

Для виконання тесту III необхідно накреслити табл. 3.3, ознайомитися з варіантами відповідей на тест (табл. 3.4). З кожного пункту (строки) табл. 3.4 вибрати тільки одне з трьох слів, яке, на Вашу думку, найбільш точно характеризує Вас і заповнити табл. 3.3, проставляючи в одному з стовпців «а», «б» або «в» знак «+».

Таблиця 3.3 – Результати оцінки мотивації до самозахисту

№ пункту	а	б	в
1	+		
2			+
...			
30			

Примітка. У таблиці, як приклад, для першого пункту вибрано слово з граfi «а», для другого з граfi «в».

Таблиця 3.4 – Варіанти відповідей для проведення тесту III

№ п/п	<i>a</i>	<i>б</i>	<i>в</i>
1	2	3	4
1	сміливий	дбайливий	діловий
2	покірний	нерішучий	впертий
3	обережний	рішучий	песимістичний
4	непостійний	безцеремонний	уважний
5	нерозумний	боязкий	недумаючий
6	спритний	моторний	передбачливий
7	холоднокровний	хиткий	відважний
8	стрімкий	легковажний	боязкий
9	незадумливий	манірний	непередбачливий
10	оптимістичний	добросовісний	чуткий
11	меланхолічний	сумнівний	неврівноважений
12	боязкий	неохайний	схвильований
13	необачний	тихий	боязкий
14	уважливий	нерозсудливий	сміливий
15	розсудливий	швидкий	мужній
16	діловий	обережний	передбачливий
17	схвильований	розсіяний	нерішучий
18	малодушний	необережний	безцеремонний
19	боязкий	нерішучий	нервовий
20	старанний	відданий	авантюрний
21	передбачливий	жвавий	ризикований
22	приборканий	байдужий	неохайний
23	обережний	безтурботний	терплячий
24	розумний	турботливий	хоробрий
25	обачливий	безстрашний	добросовісний
26	квапливий	боязкий	безтурботний
27	розсіяний	необачний	песимістичний
28	обачливий	розсудливий	діловий
29	тихий	неорганізований	боязкий
30	оптимістичний	дбайливий	безтурботний

3.5 Тест IV. Інструментальне дослідження індивідуальних психологічних якостей людини

Для оцінки індивідуальних психологічних якостей людини крім психологічного тестування застосовують також і спеціальні інструментальні дослідження.

У цьому лабораторному занятті для інструментальної оцінки випробуваних використовується тест (комп'ютерна програма), сутність якого полягає у тому, що випробуваний повинен натиском на клавішу зупинити стрілку секундоміра в межах визначеної ділянки (20...25с) на циферблаті секундоміра. При цьому на визначення швидкості ходу стрілки випробуваному надаються перші 5 секунд, після чого стрілка зникає, а випробуваний уявно простежує рух стрілки до визначеної ділянки. По декількох спробах випробуваний отримує середнє значення своєї успішності дій.

4 КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

- 1 Перелічити індивідуальні психологічні якості людини, що вивчаються в даному лабораторному занятті.
- 2 Які види тестування застосовують для оцінки психологічної захищеності людини?
- 3 На які 2-і групи можна розділити людей по їх схильності до ризику?
- 4 Представники якої з груп (1-ої або 2-ої) мають більш високу успішність дій при низькій мотивації до самозахисту?
- 5 Представники якої з груп (1-ої або 2-ої) мають більш високу успішність дій при високій мотивації до самозахисту?
- 6 У чому полягає суть інструментального дослідження?
- 7 Яким чином розраховують кількісну оцінку схильності індивідуума до ризику (R_i)?
- 8 Як визначити мотивацію індивідуума до успіху, використовуючи запитувачі Т.Елерса?
- 9 Як визначити мотивацію індивідуума до самозахисту, використовуючи запитувачі Т.Елерса?
- 10 Визначити по графіку $Y=f(My)$ (див. рис.1а) особисту успішність дій V_i , використовуючи значення власної My_i .
- 11 Визначити по графіку $Y=f(Mc)$ (див. рис.1б) особисту успішність дій V_i , використовуючи значення власної Mc_i .

5 МАТЕРІАЛИ, ПРИЛАДИ, ОБЛАДНАННЯ

Для оцінки індивідуальних психологічних якостей студентів у лабораторному занятті використана спеціально розроблена комп'ютерна програма – для інструментального тестування, а у якості обладнання – клавіатура та монітор комп'ютера.

6 ВКАЗІВКИ З ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ

1 До виконання лабораторних занять допускаються студенти, які прослухали первинний інструктаж з техніки безпеки та пожежної безпеки.

2 Перед початком дослідної частини заняття ознайомитись з методичними вказівками по проведенню лабораторного завдання.

3 Не можна торкатися та включати без дозволу викладача прилади, обладнання, які не мають відношення до виконуваної роботи.

4 Працювати з приладами та лабораторним обладнанням необхідно суворо у відповідності з методичними вказівками.

5 По закінченню дослідної частини заняття привести в початкове становище усі прилади і обладнання.

7 ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНОГО ЗАНЯТТЯ

Тест I

1 Знайти суму умовних балів ($\sum n$), проставлених в табл. 3.1.

2 Визначити кількісну оцінку схильності індивідуума до ризику (R_i) за формулою:

$$R_i = \frac{\sum n}{25}$$

(Значення R_i занести в табл. 3.1 і табл. 7.1)

3 Розділити учбову групу на дві підгрупи по значенню кількісної оцінки схильності індивідуума до ризику R_i (табл. 3.1) таким чином, щоб виконувалася умова:

$$R_1 > R_{cp} \geq R_2$$

де R_{cp} - середнє значення кількісної оцінки схильності до ризику ($R_{cp} = 3$);

R_1, R_2 - відповідно більш високі (1-а підгрупа) і менші (2-а підгрупа) значення кількісної оцінки схильності індивідуума до ризику в порівнянні з $R_{cp}=3$.

4 Визначити середнє значення кількісної оцінки схильності до ризику для першої (R_1) і другої (R_2) підгруп за формулами:

$$\bar{R}_1 = \frac{1}{N_1} \sum_1^{N_1} R_{1i},$$

$$\bar{R}_2 = \frac{1}{N_2} \sum_1^{N_2} R_{2i}$$

де R_{1i}, R_{2i} - схильності до ризику індивідуума відповідно для 1-ої та 2-ої підгруп;

N_1, N_2 - кількість студентів відповідно в 1-й і 2-й підгрупах.

(Чисельні значення R_1, R_2 занести в табл. 7.1)

Тест II

1 Порівняти результати табл. 3.2 з таблицею Б.1 (додаток Б).

2 Підрахувати кількість співпадаючих знаків «+» у двох таблицях для 32 запитань. Отримане число збігів є умовною кількісною оцінкою мотивації індивідуума до досягнення успіху (My_i).

3 Визначити середнє значення My_1 і My_2 для двох підгруп за формулами:

$$My_1 = \frac{1}{N_1} \sum_1^{N_1} My_{1i},$$

$$My_2 = \frac{1}{N_2} \sum_1^{N_2} My_{2i}$$

де My_1, My_2 - мотивація індивідуума до досягнення успіху відповідно для 1-ої та 2-ої підгруп;

N_1, N_2 - кількість чоловік відповідно в 1-й і 2-й підгрупах.

(Значення My_i, My_1 і My_2 занести в табл. 7.1)

Тест III

1 Порівняти результати табл. 3.3 з таблицею Б.2 (додаток Б).

2 Підрахувати кількість співпадаючих знаків «+» в двох таблицях для 30 пунктів варіантів відповіді. Отримане число збігів є умовною кількісною оцінкою мотивації індивідуума до самозахисту M_{ci} .

3 Визначити середнє значення \overline{M}_{c1} і \overline{M}_{c2} для двох підгруп за формулами:

$$\overline{M}_{c1} = \frac{1}{N_1} \sum_1^{N_1} M_{c1i},$$

$$\overline{M}_{c2} = \frac{1}{N_2} \sum_1^{N_2} M_{c2i}$$

де \overline{M}_{c1} , \overline{M}_{c2} - мотивація індивідуума до самозахисту відповідно для 1-ої та 2-ої підгруп;

N_1 , N_2 - кількість чоловік відповідно в I-й і 2-й підгрупах.

(Значення M_{ci} , \overline{M}_{c1} і \overline{M}_{c2} занести в табл. 7.1)

Тест IV

Тест проводиться для кожного з представників I-ої та 2-ої підгруп за схемою:

– випробуваний натиском клавіші “ENTER” виводить на екран монітору циферблат секундоміра з позначеною ділянкою;

– другим натиском клавіші “ENTER” випробуваний запускає секундну стрілку і по першим 5-и секундам (далі стрілка зникає) визначає її швидкість;

– після зникнення стрілки випробуваний уявно представляє її хід до того моменту, коли, на його думку, вона потрапить у межи виділеної ділянки і зупиняє стрілку натиском клавіші “ENTER”. Після цього на екрані монітору з’являється стрілка, по місцезнаходженню якої визначається успішність дії випробуваного;

– випробуваний по 3-5 спробам визначає свою успішність дій, середнє значення якої виводиться на екран монітора після закінчення тестування;

– визначити середнє значення \bar{Y}_1 і \bar{Y}_2 для двох підгруп за формулами:

$$\bar{Y}_1 = \frac{1}{N_1} \sum_1^{N_1} Y_{1i},$$

$$\bar{Y}_2 = \frac{1}{N_2} \sum_1^{N_2} Y_{2i}$$

де Y_1, Y_2 - успішність дій індивідуума відносно для 1-ої та 2-ої;
 N_1, N_2 - кількість чоловік відповідно в I-й і 2-й підгрупах.

(Значення Y_i, \bar{Y}_1 і \bar{Y}_2 занести в зведену табл. 7.1)

Таблиця 7.1 – Зведена таблиця результатів тестування

Для індивідуума				Для групи людей							
				I підгрупа				II підгрупа			
R_i	M_{y_i}	M_{c_i}	Y_i	R_1	\bar{M}_{y_1}	\bar{M}_{c_1}	\bar{Y}_1	R_2	\bar{M}_{y_2}	\bar{M}_{c_2}	\bar{Y}_2

Аналіз результатів тестування та висновки

Внаслідок виконання тестів I, II, III отримані чисельні значення психологічних якостей (R, M_y, M_c) як індивідуума, так і групи загалом (див. табл. 7.1).

З метою визначення успішності дій (Y) від мотивації до успіху (M_y) або від мотивації до самозахисту (M_c) для індивідуума і окремо для кожної групи використовуються середньостатистичні графіки залежності $Y = f(M_y)$ і $Y = f(M_c)$ дивись рис.1.

Для цього необхідно:

- накреслити графіки $Y = f(M_y)$ і $Y = f(M_c)$;
- нанести на графік $Y = f(M_y)$ значення M_{y_i}, \bar{M}_{y_1} і \bar{M}_{y_2} (з табл. 7.1);
- нанести на графік $Y = f(M_c)$ значення M_{c_i}, \bar{M}_{c_1} і \bar{M}_{c_2} (з табл.7.1);
- зробити аналіз і визначити оптимальність отриманих значень успішності дій як для індивідуума так і для гурту людей (по

середньостатистичним графікам рис.1).

- на основі результатів аналізу зробити висновок відповідно до поставленої мети заняття.

8 ЗМІСТ ЗВІТУ

Звіт повинен містити:

- титульний аркуш до звіту (додаток А);
- тему та мету заняття;
- основні загальні теоретичні положення;
- результати тестування (табл. 3.1; 3.2; 3.3; 7.1);
- графіки залежності $Y = f(My)$ і $Y = f(Mc)$ (рис.1а, б);
- висновки.

9 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Котік М.А. Психологія і безпечність / М.А. Котік. – Вид. 3-е, випр. і доп. – Таллінн: Валгус, 1989. – 448 с..
2. Котік М.А., Тіхонов В.И. Вплив диспозиції до досягнення успіху і уникнення невдачі на діяльність в умовах небезпеки. Вчений. зап. Тартуського держ. ун-та. Вип. 691. Труды по психології. Пізнавальні процеси. Тарту, 1984. С. 17-31.

Додаток А

(Зразок титульного аркуша до звіту з лабораторного заняття)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра ОП і НС

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА

з курсу «БЖД фахівця з основами охорони праці»

«Оцінка індивідуальних якостей особистості, що впливають на психологію безпеки людини»

Виконав: студент гр. _____

_____ (прізвище та ініціали)

Перевірив:

_____ (прізвище та ініціали)

20__ р.

Додаток Б

Таблиця Б.1 – ключ до тесту II

Номер питання тесту II	ТАК	НІ
1	+	
2	+	
3	+	
4	+	
5		+
6	+	
7	+	
8	+	
9	+	
10		+
11	+	
12	+	
13	+	
14	+	
15		+
16		+
17	+	
18	+	
19		+
20	+	
21	+	
22	+	
23	+	
24	+	
25	+	
26		+
27	+	
28		+
29	+	
30		+
31		+
32	+	

Таблиця Б.2– ключ до тесту III

Номер варіанта відповіді	а	б	в
1		+	
2	+	+	
3	+		+
4			+
5		+	
6			+
7		+	
8			+
9		+	
10		+	
11	+	+	
12	+		+
13		+	+
14	+		
15	+		+
16		+	+
17	+		+
18	+		
19	+	+	
20	+	+	
21	+		
22	+		
23	+		+
24	+	+	
25	+		+
26		+	
27			+
28	+	+	
29	+		+
30		+	